

umulig skulle kunne rejse sig igjen. Jeg tror, at der hver Dag foregaar en Udvikling i vort Folk, som er af den allerstørste Betydning. Jeg skal blot henvise til enkelte Sager. Jeg skal da henvise til den Udvikling, der er foregaaet i vort Land med Hensyn til de militære Forhold. De Ting, som de Herrer kunde have opnaaet for 5 eller 8 Aar siden, ville de aldrig i Verden komme til at opnaa mere. I saa Henseende har dette Ministerium en Fortjeneste, som ganske vist ikke vi skulle rose det for; thi det er ganske usorholdt. Men i vort Folks Udvikling overhovedet har Ministeriet dog en stor Fortjeneste. Det har tvunget vort Folk til at se disse Sager under Dinene paa en ganske anden Maade, end det ellers vilde have gjort. Den sunde Sands og Skjønsmhed er udviklet i denne Sag i en Grad, som jeg uden dette Ministeriums Hjælp ikke havde turdet haabe paa. Men ikke alene paa dette Punkt, men ogsaa paa andre, tror jeg, at vi ere undergaaede en Udvikling i vort Folk, som vi siden skulle høste Frugten af. Jeg vil blot henvise til den Udjevning i Samfundsforholdene, som paa mange Maader har gjort sig gjældende. Ting, som tidligere her i Landet bleve ansete som en stor Fare og en stor Vanstuelighed for Fremtiden, nemlig hele Spørgsmaalet om de laveste Løgs Stilling i Samfundet, disse Spørgsmaals Løsning vil ogsaa dette Ministerium have lettet for et følgende Ministerium. Jeg siger altsaa: om dette kommer før eller senere, bliver ganske vist det nuværende Ministeriums Ansvar, men jeg tror ikke, at dette Ministerium eller det Parti, der støtter det, har det i sin Haand, i Birteligheden eller i Længden har det i sin Haand, at bringe vort Folk til at visne. Hvad det sætter os tilbage i disse Aar, skulle vi vinde dobbelt igjen, naar vor Tid kommer.

N. Andersen: Hvorfor denne Lykke gif fra os, at Venstrepartierne ikke længere vare uenige, skal jeg ganske vist ikke indlade mig paa at søge Aarsagen til. Den ligger vistnok paa forskjellige Steder, antager jeg, men et Faktum er det, at saa længe de to Partier ikke vare enige, kunde der her forhandles om og vedtages Love. Naar det ærede Medlem siger, at de Love, som den Gang bleve vedtagne, ikke havde nogen politisk Karakter, vil jeg tillade mig at spørge det ærede Medlem, om Fiskeriloven da har en større politisk Karakter end f. Ex. Vandlynsloven, for hvilken det ærede Medlem jo selv var Ordfører, eller om saadanne Love som Lovene om Hærens og Søværnets Ordning eller den militære Straffelov ikke havde lige saa megen politisk

Karakter som de Lovforslag, der nu ere blevne henviste til det Begravelsesudvalg, der er besluttet nedsat. Jeg tror ikke, at det ærede Medlem vil have let ved at godtgjøre, at de Love, som nu ere standsede, have en større politisk Karakter end de Love, som bleve fremmede, medens de Herrer vare uenige. Det ærede Medlem bryder sig ikke om, hvor længe den nuværende Tilstand skal vare. Det er en Bemærkning, som jeg ikke havde ventet af det ærede Medlem. Jeg troede, at det ærede Medlem nu havde saadanne Kort paa Haanden, at han havde Grund til at antage, at det ikke vilde vare ret længe; men det indlod han sig ikke paa at godtgjøre, og naar det ærede Medlem ikke har saadanne Kort paa Haanden, at han tror at kunne godtgjøre, at den nuværende Tilstand ikke vil vare ret længe, forekommer det mig, at det vilde være lige saa tjenligt for Samfundet, at man fremmede de Love, som man ellers maatte være enig om, at det kunde være til Gavn at faae. Det ærede Medlem paabe-raabte sig, at hans Parti var det stærkeste. Havde det ærede Medlem sagt, at han og hans Venner vare de Flejste, var det en anden Sag. Men deres Styrke har hidtil kun bestaaet i, at de have forhindret, at Andre kom til at udrette Noget; selv have de Intet kunnet udrette. Det er altsaa en meget negativ Styrke, som de Herrer ere i Besiddelse af, uagtet deres store Tal. Saa mente det ærede Medlem, at det gjorde ikke Noget med Udsættelsen, Folket vilde modnes saaledes under Ventetiden, at Farten vilde blive saa meget desto raslere, naar vi en Gang kom i Fart igjen. Det kunde være, at det ærede Medlem iager feil, og at Farten ikke kom til at gaa netop i den Retning, som det ærede Medlem tror. Man kan gjøre sig Forventninger og nære Antagelser under saadanne Forhold, som kunne slaa mærkelig feil, og Udsaldet kan blive langt anderledes og afhængigt af mange Ting, som hverken det ærede Medlem eller Andre kan have nogen Forestilling om. Ingen kan vide, hvorledes Udviklingen vil blive i Verden uden om os i kommende Tider, og vi have aldrig været uberørte af, hvad der foregik andre Steder.

Sagd: Det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts Ake Balgfreds (Hørup) udtalte, at mine Følelser for Fædrelandet vare af en anden Betsaffenhed end hans og hans Meningsfællers. Det vil jeg konstatere. Jeg tilhører maaste en svunden Tid (Stemmer: Hør!) — jeg haaber dog en ikke ganske svunden Tid — men jeg tilhører ganske vist en Tid, da man satte en Værd i at tjene Fædrelandet og kun det, men en Værdere i at be-